

ROK XXV.

MAJ

N-r 5.

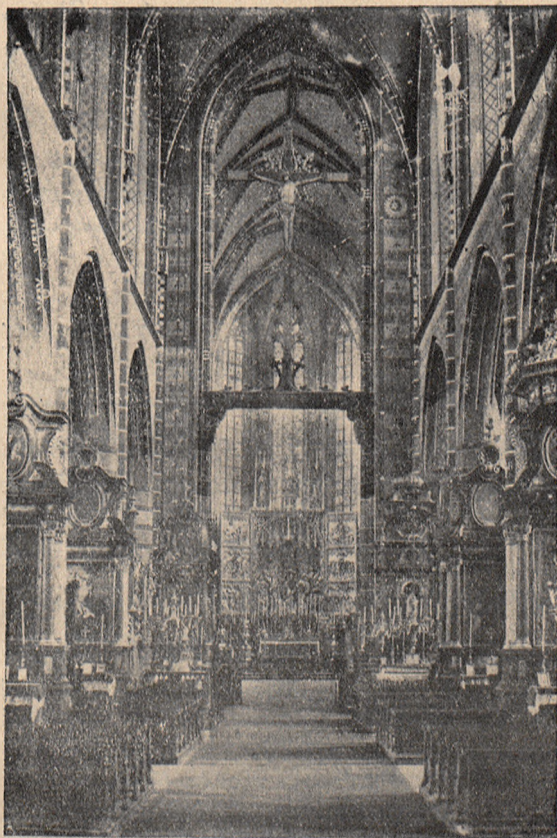
JARO XXV.

MAJO

N-o 5.

EL POLLANDAJ VIDINDAJOJ.

Kraków. Internaĵo de St. Maria Preĝejo kun altaro skulptita de Wit Stwosz.

**ESPERANTYSTA POLSKI
POLA ESPERANTISTO**

WYDAWCY: POLA ESPERANTISTA KLUBO &
ELDONANTOJ: SOCIETO ESPERANTO EN KRAKÓW

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: KRAKÓW, ul. LUBICZ 34

REDAKTORZY PROF. DR. ODO BUJWID
TADEUSZ HODAKOWSKI REDAKTANTOJ

PRENUMERATA: rocznie Zł. 8.—, półrocznie Zł. 4.—. Dla towarzystw i grup esperanckich (przy przesyłce najmniej 5 egz. pod jednym adresem) roczna prenumerata Zł. 6.—.

ABONO: jare Zł. 8.—, duonjare 4.—. Por societoj kaj grupoj esperantistaj (ĉe sendo de minimume 5 ekz. al unu adresu) jarabono Zł. 6.—

Konto Pocztovej Kasy Oszczędności Kraków Nr. 406.660.

Eksterlande jarabono — 1 dolaro.

Pojedynczy numer Zł. 0.70 Aparta numero.

OGŁOSZENIA:

1 strona	Zł. 60.—
1/2 strony	" 32.—
1/4 strony	" 17.—
1/8 strony	" 10.—

ANONCOJ:

1 paĝo	Zł. 60.—
1/2 paĝo	" 32.—
1/4 paĝo	" 17.—
1/8 paĝo	" 10.—

WAŻNE DLA CHCĄCYCH KORESPONDOWAĆ Z ZAGRANICĄ!

Atentu! Ni malfermas en nia revuo la fakon: „Korespondado”.

Anonceto de 10 vortoj (krom adresu) kostas Zł. 1.—

Enpagu tuj je nia PKO. Konto 406.660.

KORESPONDADO.

Mi aĉetos pola-esperantan vortaron, ankaŭ korespondus kun ĉiulandaj ĝesamideanoj. W. Krzysztofowicz, Bydgoszcz. str. Unji Lubelskiej 14-a. (Polujo).

S. Guterman, Płock (Polujo), str. Szeroka 47. dez. koresp. kun la tuta mondo — krom Polujo — per il. pkartoj.

„HINDA ESPERANTISTO” organo de la gee-istoj en la hinda arkipelago atendas volonte abonojn el Polujo. Jarabono 5 resp. kup. Adreso: Liem Tjong Hie, Semarang, Java.

Sendu 8 resp. kup. kaj vi ricevos tuj afrankite JAVAN PAKETON enhavantan 1 ekz. Javaj Legendoj, 1 ekz. Multatuli: Historio de Saidjah, 1 ekz. Malaja Esp. ŝlosilo, 1 n-ron de „Hinda Esperantisto”. Skribu al S-ro LIEM TJONG HIE, SEMARANG, Java.

POLA ESPERANTISTO

MONATA REVUO DE ESPERANTISTA MOVADO EN POLUJO
KAJ EKSTERLANDE.

ESPERANTYSTA POLSKI

MIESIĘCZNY PRZEGLĄD RUCHU ESPERANCKIEGO W POLSCE
I ZAGRANICĄ.

ROK XXV JARO

KRAKÓW
MAJ 1931 MAJO

Nr 5 N-o

ESPERANTO-JUBILEO EN MALMÖ KAJ MIA VOJAĜO DANUJON.

Jam antaŭ kelkaj monatoj Samideano Holger Hansen el Holbæk demandis min, ĉu mi vojaĝos Danlandon por propagandi esperanton kaj samtempe doni kelkajn detalojn pri la vivo de mia kolego universitata Zamenhof, kreinto de la lingvo. Mi volonte respondis jese al tiu agrabla propono, ĉar mi estas iom vojaĝema kaj propagandema. Esperanto estas ja lingvo, kiu devas esti kiel eble plej rapide enkondukita ĉie por plifaciligi internaciajn rilatojn, tamen devas esti propagandata tiamaniere, ke ĉiuj nacioj vidu laŭ la viva ekzemplo, ke ĝi estas facile komprenebla kaj aplikebla.

Tio ne povas okazi alimaniere ol pere de ofta montrado al ne komprenantaj ĝis nun diversfakuloj, ke iu ajn nacio alveninte fremdlanden tuj estas traktata kiel samlingvano, preskaŭ kiel samlandano. Ĉu tia praktika leciono de facilaj interrilitoj kun alilandanoj ne efikas plej taŭge al ĵurnalistoj, estraranoj, registaranoj kaj ĉiuj ĝis nun ne komprenemuloj? Mi tion rimarkis jam ofte, kaj volis apliki tiun mian observacion okaze de mia nuna ekskurso Svedujon kaj Danujon.

En Malmö mi tuj rimarkis, ke la organizo de mia propagando estis perfekta dank'al penadoj de s-ro Holger Hansen, Erik Andersson kaj aliaj samideanoj, kies nomojn mi nun ne citas, ĉar ili estis multegaj. Eble kelkajn mi devos citi dum miaj postaj preparoloj de la tuta afero. Nun mi volas nur priskribi mian impreson el Malmö, kie mi estis tuj post mia alveno ĉirkaŭita de ĵurnalistoj kaj fotografistoj, kiel iu ajn interesa stelulino el Hollywood. Mi estis neniam tiel intervjuita kaj fotografita en mia vivo. Oni treege ekinteresiĝis pri la lingvo tiom facila, pri kiu multaj ĵurnalistoj ĝis nun eble nek multe sciis nek imagadis, ke iu alinacio veninte fremdlandon povas tiel facile interriliti kaj interparoli tiun ĉi lingvon, kiu estas nek franca, nek angla aŭ germana, sed artefarita, elpensita de pola kuracisto — Zamenhof.

Dum niaj amikaj kunvenoj kun svedaj kaj danaj samideanoj,

kiuj multenombre alvenis el Kopenhago, ni elvokis inter la loĝantaro de Malmö ekinteresiĝon pri tiel praktika apliko de la lingvo artefarita kaj tamen viva. Oni vidis nin ĝaje interparolantaj, kio neniam okazis dum la internaciaj kongresoj kaj kunvenoj. Mi nur bedaŭras, ke ĝis nun ne multaj fraŭlinoj kaj virinoj partoprenas la lernadon de la lingvo, ĉar tio plivigligus la movadon. S-inoj Noll, Blicher, Friis estis tamen bonega pruvo, ke la lingvo esperanto estas sammaniere taŭga por konversacio kiel franca kaj germana aŭ angla.

Mia radioparolado el Malmö estis disaŭdigata en Svedujo, Danujo, Anglujo — el ĉiuj landoj, kaj eĉ el Varŝavo (S-ino Cense) mi ricevis sciigojn, ke oni aŭskultis ĝin kaj estis kontenta aŭdi ion pri miaj rilatoj kun Zamenhof dum nia komuna studado en Varŝava Universitato.

Mi devas konstati, ke polaj konsulejoj en Malmö, poste en Kopenhago kaj Odense, same kiel danaj registaranoj, tre simpatieme akceptis mian ĉeeston kaj helpis dum mia vojaĝo.

Ankaŭ en sciencaj precipe en kuracistaj rondoj mi kaj mia propagando de la esperanto vekis intereson. Mi havis okazon ofte rekomendi la lingvon, kiel tre taŭgan por plifaciligi niajn sciencajn interrilatojn dum internaciaj kongresoj, kunvenoj kaj sciencaj vojaĝoj.

Hodiaŭ mi devas limigi mian raporton, sed mi esperas, ke en la venonta n-ro mi povos preparoli pli detale mian postan ekskurson.

O. Bujwid.

LETERO EL DANUJO.

Karaj polaj gesamideanoj!

Antaŭ 2 jaroj mi faris viziton en via ĉarma urbo Kraków, kaj kvankam mi tie povis resti nur dum 2 tagoj, mi tamen portis hejmen de tie neforgeseblajn impresojn ĉiajn, dank' al la tieaj modelaj gesamideanoj. Kiom bone mi memoras la akcepton de mi en la stacidomo per s-roj Wiesenberger kaj Hodakowski kaj postan agrablegan kuneston kun ili kaj aliaj same afablaj geamikoj! Ili iun vesperon prezentis min al via altestimata, fama sciencisto kaj fervora Esperantisto Profesoro Dro Odo Bujwid. Mi min sentis per tio treege honorata kaj rakontis al li, kiom feliĉaj ni, danaj Esperantistoj, estus, se li iam bonvolus nin viziti por montri al nia skeptika publiko, ke li — fama sciencisto — kredas je Esperanto. La modesta Profesoro rifuzis ĉiun laŭdon, sed je mia granda ĝojo li promesis viziti Danujon, se la danaj Esperantistoj invitus lin.

Pasis 1½ jaroj, kaj mi dume fariĝis komisario de Centra Dana Esperantista Ligo pri paroladvojaĝoj de fremdlandanoj. Mi ekmemoris la promeson de Prof. Bujwid, skribis al li, ĉu li povus fari paroladvojaĝon en nuna jaro kaj ricevis afablan jesan respondon. Revo fariĝis realaĵo. La Esperantistaro de 5 danaj urboj: Köbenhavn, Holbæk, Arhus, Sønderborg kaj Odense krom la sveda urbo Malmö sendis invitojn, kaj venis al ni la kara gasto. Post la vizito en Malmö li la 8-an de aprilo alvenis al nia ĉefurbo, kaj eĉ hodiaŭ li estas en nia lando. Li ne venis por ripozi, sed por, kiel honorinda apostolo, prediki la gravecon de nia movado. Valoregan helpon Prof. Bujwid donis al la dana Esperant-movado. Oficialaj rondoj lin invitis, la gaze-

taro lin intervjuis kaj fotografis, ke neniam antaŭe la gazetoj tiel favore kaj konstante skribis pri Esperanto kiel nun dum lia vizito. Ĉie li per siaj konvinkigaj vortoj kaj sia ĉarma personeco kreis amikojn kaj simpatiantojn samtempe de Esperanto kaj de Polujo. Treege dankemaj ni estas, ke tiel eminenta samideano el la lando de Zamenhof venis al nia norda lando kaj helpis nin netakseble en nia propaganda laboro. Vivu vi, polaj gesamideanoj kun via granda gvidanto kaj vivu via bela patrujo!

Koran saluton
Holger Hansen, Holbæk.

PROFESORO DRO ODO BUJWID EN KOPENHAGO.

Feste brilis la suno la okan de aprilo, kiam la ŝipo kun profesoro Bujwid albridiĝis en la haveno de Kopenhago, kaj same brilis la rideto de nia eminenta samideano, kiam lin salutis la kopenhagaj Esperantistoj sur la kajo.

La vizito de profesoro Bujwid en Kopenhago daŭris nur 4 tagojn — de merkredo tagmeze ĝis dimanĉo matene — sed dank' al lia nelacigebla energio la tempo sufiĉis por 1 publika parolado (kun lumbildoj), 1 scienca prelego, 1 propaganda parolado, akcepto en la legacio de Polujo kaj intervjuo kun la gazetistoj, te-kunveno ĉe la chargé d'affaires kun diplomata rondo, tagmanĝo ĉe la direktoro de la Ŝtata Seruma Instituto, vizito en la Seruma Instituto kaj en la Veterinara Altlernejo.

Per sia vizito en Kopenhago profesoro Bujwid multe nin helpis en nia propaganda laboro, kaj per tiu ĉi gazeto mi en la nomo de la kopenhagaj samideanoj sendas al li nian plej koran dankon kaj saluton.

P. Jörgensen.

JE MEMORO AL DRO ZAMENHOF.

Originale verkita de Asta Mikkelsen, Kopenhago.

Kantata laŭ la melodio de Henrik Rung, devenanta el Italujo, granda ĥordirektoro en Kopenhago.

Melodio: I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme.

La novan senton, kiun Majstro kreis,
la senton, kiu devas regi nin,
la fratan senton, kiun ni obeis,
la senton, kiu ĉiam gvidis lin;
grandega bela sent', la Majstron al honoro, —
la senton, kiu estas lia gloro,
adoras ni, adoras ni,
senton benitan vi.

La forta voĉo, kiu al ni sonis,
la ĉarma voĉo de modesta vir'
muziks simila en oreloj tonis
kaj vokis al fervora pionir'.
Fidela, bona voĉ' neniam silentiĝos,
en niaj koroj ĝi eterne vivos.
Ĉarmega voĉ', ĉarmega voĉ',
ni ja adoras vin.

Kaj ĝojon al la koroj ĝi instigis,
kurage sekvis ĝin fervora ar',
por Zamenhofa lingvo kunfratiĝis
jam en la starto Esperantistar'. —
Ho, vi tutmonda lingv', ho bela Esperanto, —
vin laŭdas ni parole kaj en kanto.
Ni laŭdas vin, ni laŭdas vin,
lingvon de la fratar'.

IRU EKSTER LA URBOBARIEROJN!

Cu vi volas partopreni la hodiaŭan printempan feston? Ne sidu en kvar muroj de via sufoka ĉambro, sed iru al urbaj parkoj! Vi ekvidos tie ŝvelintajn burĝonojn de siringoj, kaj la elrigardantaj el florbedoj lancetformaj akraĵoj de iridaj folioj agrable pikos viajn okulojn per sia freŝa verdaĵo.

Kaj se vi iros tien la duan aŭ trian tagon, mirego vin ĉirkaŭos, ke ĉio tiel rapidas, tiel dispuŝas, tiel ornamas sin per festaj vestoj.

— Vivu printempo! — krias ĉiuj birdoj. — Vivu printempo! — akompanas folioj, burĝonoj, herboj...

— Vivu printempo! — vokas la ĝojigita homo, ke jam la neĝa vualo malaperas, kaj la glacia spiro de vintro malfortiĝas kaj disbloviĝas.

Sekiĝos iom kotajoj apudurbaj, la vojoj estos pli bonaj. Profitu do tion, ne sidu en la ĉambro, sed ekmarŝu ekster la urbobarierojn, ĉar ĉe la barieroj la libera, sendependa Naturo ekhaltis; la urbo postulas de ĝi teruran doganan imposton, ne enlasas ĝin zorgi pavimitaj stratoj kaj placoj.

La bedaŭrinda Naturo haltis ĉe la barieroj iom taŭzita, malĝoja kaj kolera. Sed ju pli fore de la urbo, ju pli fore de la krio, murmurego kaj bruoj, des pli ĝi sentas sin sinjorino, reĝinajn surmetas vestojn kaj sur la herbaroj kun seriozeco kaj senlima amo eksidas.

Ne sidu en la ĉambro, kiu vin dum la tuta vintro malliberigadis, ekmarŝu foren ekster la urbobarieron, kie sur malfermita spaco per alaŭda kanto dissonas la kampo de verda delikata herbofeloj!

Orumas kalto la marĉojn, blankigas erioforo la kotemajn herbejojn, ekbluas en fosoj „ne-forĝesu-min'oj", kaj freŝe tordita ŝalmo salika al vigla amuzo ekludas al la papilioj kaj abeloj.

Miaj amataj, mi petas vin, ne sidu enĉambre, iru ekster la urbobarierojn!

Aleksander Janowski.

LEGENDO PRI LA SABATA RADIETO.

Inter la pola popolo estas tre konata tiu ĉi legendo, kiun transskribis Ignacy Dąbrowski, famiĝinta en sia ĵaneco per kelkaj romanoj kaj noveloj. La legendo estas skribita en popola stilo.

La maljuna Maĉjo Sulko rakontas:

Unu fojon, kaj ĝi estis sabato, teruraj nuboj la ĉielon suriris kaj tute la suno ne estis videbla. Ke eĉ la homoj el kabanoj eliris, rigardis la ĉielon kaj miris, kio estos? Tempesto ne tempesto, pluvo aŭ kio?

Eliris el la ĉambro ankaŭ Dipatrino kun Sinjoro Jezuo surmane kaj ankaŭ rigardas, kio estos? Nek la suno nek la ĉielo nek iu radieto, nur nuboj kaj nuboj, la pluvo apenaŭ ne gutas. Eksopiris kelkfoje Dipatrino kaj preskaŭ ploras, tiel malfeliĉa.

— O mia Jezučjo — ŝi diras — kiel mi povas Ciajn ĉemizetojn pendigi, kiam tuj ekpluvos. Mi puriĝis, lavis, kaj nun neniel ili sekigiĝos.

— Ne zorgu, Dipatrino — Sinjoro Jezuo diras — mi ne bezonas la ĉemizeton kaj mi en tiu ĉi restos.

— Kaj kiel Ci povus en tiu ĉi ĉemizeto resti — diras Dipatrino — kiam morgaŭ dimanĉo kaj en la preĝejon oni devas iri.

Enpensiĝis Sinjoro Jezuo kaj vidas, ke Dipatrino diras veron.

— Do iru kaj pendigu — li diras — se tiel necesas.

Iris Dipatrino en la ĉambron por la ĉemizetoj, kaj ĉiam terure maltrankvila; kaj Sinjoro Jezuo eksidis sur fasko de fojno, preĝon mallaŭte parolas kaj atendas, kio estos.

Pendigas Dipatrino unu ĉemizeton sur la barilo kaj en la ĉielon rigardas. Kaj jen la nuboj ankoraŭ pli grandaj, ke preskaŭ nigre fariĝas, kaj la suno kvazaŭ tute ne estus. Do ŝi sopiris peze kaj diras al Sinjoro Jezuo:

— Tute mia laboro vanas, ĉar mi vidas, ke ili ne sekiĝos. Kaj kiel Ci, bedaŭrindulo, tiel sen la ĉemizeto restos?

— Kaj Sinjoro Jezuo nenion diras.

Pendigas Dipatrino duan ĉemizeton kaj vidas, ke ĝi estas malnova kaj jam tre eta. Ekzorgis ankoraŭ pli multe Dipatrino kaj diras:

— El kio mi al Ci, mia Jezuĉjo, novajn ĉemizetojn kudros, kiam ĉi tiuj tiel malnovaj kaj apenaŭ estas eble surmeti ilin? Nek tolo en la kamero nek lino sur la bedo kaj la mono nenia estas. Ho, sorto vi mia, sorto!

Kaj Sinjoro Jezuo sidas sur la fojno, ludas per manetoj kaj nenion diras.

Ekstaris Dipatrino sur la sojlo kaj tiel malĝoja, ke ŝi la kapon pro malĝojo balancas. Ŝi vidas, ke tuj ekpluvos kaj la ĉemizetoj tute malsekiĝos, kaj eĉ se ne pluvus, sen la suno nenia varmo estas, do ili ankaŭ ne sekiĝos.

Pensas Dipatrino kaj pensas kaj vidas, ke estas malbone. Do ŝi iras al Sinjoro Jezuo kaj diras:

— Kaj Ci povus, mia Jezuĉjo, ĉian Dipatron ekpeti, ke li al ni almenaŭ iomon da suneto montru. Estas nek tago nek nokto, nur solaj mallumoj kaj nenia varmo estas.

Enpensiĝis Sinjoro Jezuo kaj vidas, ke Disinjinorino veron diras. Do li ekgenuis sur la fojno, kunmetis preĝe la manojn kaj diras:

— Donu, Disinjinoro Patro, ke almenaŭ sunradieto sur la teron falu kaj mian Disinjinoron konsolu, ĉar ŝi terure malfeliĉas. Kaj ke miaj ĉemizetoj fariĝu grandaj kaj kvazaŭ tute novaj, ĉar tolo mankas en la kamero kaj la mono nenia estas.

Ĝus Sinjoro Jezuo tion diris, kaj jen la nuboj kvazaŭ ilin iu per hakilo disrompus kaj tiaj helaĵoj fariĝis kvazaŭ sur la suno mem. Ekmiregis Dipatrino, kiel tio ĉi tiel subite fariĝis kaj tuj la ĉemizetojn rigardas, ĉu ili sekiĝas, pro tio ĉar ĉefe pri tiuj ĉi ĉemizetoj temis. Kaj el la ĉemizetoj vaporo iras, tiel sekiĝas kaj tiel grandaj fariĝas, ke eĉ eble tro grandaj.

Ekĝojis multe Dipatrino kaj tuj iris la ĉemizetojn preni de la barilo, ke ankoraŭ hazarde ne ekpluvu kaj preskaŭ ploras pro ĝojo.

Vidas Sinjoro Jezuo, ke tian plezuron kaŭzis al Dipatrino, do li diras:

— Por ke al malriĉuloj ĉiam iu konsolo estu, donu, Sinjoro Dipatro, ke ĉiusabate iom la suno lumu kaj en ĉiuj mallumoj ekheligon ĝi donu!

Kaj de post tiu tempo cert-ĉiu-sabate, se eĉ la plej grandaj nu-

boj ariĝus, devas almenaŭ unu radieto de la suno teren fali. Kaj se ne ĉiuj ĝin vidas, jen nur tial, ke ĝi estas mirakla radio, do nur al bonaj homoj estas donite ĝin rigardi. Kaj kiu estas malbona kaj peka, tiu nenion vidas, ĉar la pekoj kiel ombro ĉe li iradas kaj ĉion malheligas. El la pola lingvo tradukis **Tad. Hodakowski.**

LA NEPO KAJ AVINO.

Eliza Orzeszkowa (Oješkova) (1842—1910) estas la plej nobla kaj plej eminenta el polaj romanverkistinoj. En romanoj kaj noveloj ŝiaj ŝi estas prezentinta vivon de la nobelularo kaj de la popolo. Ŝi estas skribinta ankaŭ kelkajn romanojn el juda vivo. Kelkfoje ŝi skribis ankaŭ pri la infanoj. La ĉi suba fragmento el „Donu la floretton“ estas prenita el la juda vivo. Preskaŭ ĉiuj esperantistoj konas faman ŝian romanon „Marta“ en majstra traduko de d-ro L. L. Zamenhof; krom tio estas esperantigitaj kelkaj malpli grandaj ŝiaj verkoj.

Haĭta ¹⁾ ne estis sola, Ĥaĉjo ²⁾ estis ŝia nepo post la plej juna filino; maljuna ĉifonistino avidrimarkis ŝian vivan bildon en la postrestinta infaneto. Ĥaĉjo havas harojn kiel la patrino, kaŝtanbrunajn kaj serpentantajn en multaj ringoj, kaŝtanojn okulojn, kiajn havis iam lia avino — nigrajn, grandajn, larĝe malfermitajn sur longforma, paleta vizaĝo.

Ĥaĉjo estas tre bela infano. Lia vesto karakterizas evidente profesion de la avino; ĉar jam depost unu jaro li portas blankan perkalan veŝton kaj ĉapon perkalan. Al la ĉapeto estas alkudrita tegmenteto leda tre ĉifita, sed Ĥaĉjo malofte portadas la ĉapeton, ĉar plej ofte li forgesas ĝin hejme, kaj en la urbo li aperas en ruĝbruna jarmulko ³⁾, kiu kovras apenaŭ la supron de liaj krispaj haroj.

La loĝejo de Ĥaĭta konsistas el ĉambreto tiel malalta, ke nigriĝintajn laborojn de plafono kun facileco ŝi povas permane atingi, kaj tiel mallarĝa, ke argila forno ĝian pliparton okupas. Sub ununura fenestreto de tiu ĉi ĉambreto, konsistanta el etaj vitroplataĵoj, estas preskaŭ neniu strato, ĉar la dometo staras inter granda amasigo de kortetoj.

Okazas kelktempe, de Ĥaĉjo antaŭas la avinon kaj el migradoj tra la urbo la unua revenas la ĉambreton. Li estas prudenta infano. En duonlumo, reganta en la ĉambreto, li retrovas alumetojn, ekbruligas lumon en malgranda lampeto kaj starigas en la fenestreton, por ke ĝi prilumu la paŝojn de la avino, kiam ŝi estos trapasanta la korteton.

Ĉion ĉi li faras kun seriozeco, malrapide, singarde. Poste li komencas okazigadi tra la ĉambreto geografiajn serĉadojn. Li enprofundigas sin en duonlumon de la postfornaĵo kaj laŭ susuro, kiun li tie faras, estas ekkoneble, ke li disgratas amasigitajn tie paperojn, poste li rigardas sub la tablon, sub plumkusenon kaj kusenon de la avino kaj sub ŝian propran, plumkovrileton kuŝantan, en angulo sur la tero.

Kelkiam tiuj ĉi serĉadoj restas tute vanaj, plej ofte tamen malantaŭ la forno aŭ sub la plumkusenego Ĥaĉjo trovas malfreŝan bulkon, kringon aŭ pecon da pano aŭ fromaĝo. Tiam kun sia akiraĵo li eksidas en angulo de la ĉambreto kaj formanĝante kun apetito la trovitan frandaĵon, atendas la alvenon de l' avino.

Kaj baldaŭ aŭdebliĝas malantaŭ la fenestreto frapo al pavimŝtonoj per piedfalditaj ŝuoj de Ĥaita; malalta pordeto malfermiĝas larĝe kaj enŝoviĝas tra ĝi: unue varme-flava tuko, surteganta la kapon de la maljuna virino, poste ĝibiĝintaj ŝultroj, kaj poste granda korbo, tute hirtiĝinta de diverskoloraj ĉifonoj, kiuj ĝin tutplenigas.

Tiam Ĥaĉjo ŝirleviĝas de la tero, alsaltas al la avino, helpas ŝin forpreni la ŝarĝon de la ŝultroj, kaj sekve eltiras al ŝi la maneton kun ne tutmanĝita peco da kringo aŭ fromaĝo kaj vokas:

— Manĝu, bobe! ⁴⁾.

Ĥaita prenas kelktempe la transdonatan al ŝi nutraĵon kaj manĝas, plej ofte tamen estas tiel laca, ke kun granda ĝemo eksidas sur la teron apud la korbo kaj senprokraste mallevas la manojn. Ĥaĉjo deprenas la lampeton de la fenestro, starigas ĝin sur la tero, kaj mem eksidas kontraŭ la avino kaj ambaŭ manojn avide en la korbon enprofundigas.

Kia ĝojo! Kiom da ekkrioj da raviteco tiam! Brilaĵoj post brilaĵoj aperas longavice.

Kelkfoje ekzemple scivolaj kaj senpaciencaj manoj de Ĥaĉjo kun kelka peno eltiras el la korbo pajlan ĉapelon, tre ĉifitan, kun elŝirita fundo, sed ornamitan per granda rozo kaj banderolo el rozkolora rubando. Ĥaĉjo ekvidante la rozon tuj kaptas sin je la kapo per ambaŭ manoj, poste surmetas ĝin sur la kapon de la avino. Ĥaita ne malpermesas al li tion fari, kontraŭe — ŝiaj okuloj brilas kaj ridetas de sub la rozo, ombranta la flavan frunton, kiam la feliĉigita Ĥaĉjo, alrigardante ŝin, klinas la kapon je ambaŭ flankoj kaj vokas:

— Ŝejne bobe! A ŝejne bobe! ⁵⁾.

Post la ĉapelo sekvas la ŝuetoj, malgrandaj infanaj ŝuoj, detruitaj, malpurigitaj, sed el punca ledeto. Ĥaita ne aĉetis ilin, sed levis de la tero sur ampleksa korto ĉe la fenestro de iu bela domo.

Okuljete la puncaj ŝuetoj jam troviĝas sur la piedoj de Ĥaĉjo. Li saltas en ili en la ĉambreto, oftamente staras kaj malalte klinante la kapon, li alrigardas ilin kun eksterordinara adoro. Ĥaita, rigardante la feliĉigitan infanon, ripozas.

— Ĥaimeto, ĉu vi hodiaŭ enurbe nenion ricevis?

Kiam ŝi elparolas tiujn vortojn, ŝia buŝo iom tremas kaj la palpebroj prikaŝas maltrankvile briletantajn pupilojn. Evidente ŝi hontas propran demandon.

Kiam Ĥaĉjo respondas, ke li nenion ricevis, Ĥaita nenion diras, nur mallaŭte murmuras al si, kapskuas kaj sopiras. Sed kiam li nur enpoŝigas la manon kaj elprenas kupran aŭ arĝentan moneron, la maljuna avino forŝiras de li la moneron, jetas ĝin teren kaj iĝas ege kolera.

— Ci denove almozpatis — ŝi krias, ŝirlevante sin de la tero kaj la etenditajn brakojn minace eltirante al la infano, kiu reiras al la plumkovrileto.

— Kaj kion mi diris al ci? Ĉu mi ne diris al ci, ke almozpeti estas honto kaj peko. Mi cin pro tio vergobatos!

Kiam ŝi tiel krias, la esprimo de ŝiaj okuloj estas tiel kolerega, la kapo kaj la manoj tiel tremas, ke Ĥaĉjo sentas sin terurita kaj kaŝas sin sub sian plumkovrileton tuttuta kun la kapo. Nur la etaj piedetoj en la puncaj ŝuetoj elrigardas el sub la plumkovrileto. Ĥaita

ekstaras super ili kaj longe al ili paroladas pri la honto kaj peko de la almozetado. Enfine ŝi ekstaras kaj kolere krias:

— Demetu la ŝuetojn! Ĉu mi ilin por ci alportis?

— Bobe! rediras el sub la plumkovrileto ĝema voĉeto.

— Demetu tuj la ŝuetojn, nu!

— Bobe, permesu al mi en ili ĉi unu nokton tradormi!

Lo voĉeto alprenis ĉifoje tiel penetre petegajn tonojn, ke Ĥaita faras indulgan mangeston kaj deiras al sia lito. De tie ŝi turnas sin ankoraŭ foje kaj rimarkinte la kapon de la infano, kiu hirtiĝinta per kastankoloraj krispetoj, elrigardas jam el sub la plumkovrileto, ride-tas al ĝi kaj flustras:

— Fiŝele! ¹⁾).

Kiam la sekvantan tagon Ĥaĉjo malfermas de la dormo la okulojn, ekster la fenestreto sur la mallarĝa korteto tagiĝas, blueta matenkrepusko plenigas la ĉambreton, kaj sur la nebula fono reflektas ĝibiĝinta staturo de arde preĝanta Ĥaita.

Ĥaĉjo eliĝas el sub la plumkovrileto kaj en griza ĉemizeto kaj puncaj ŝuetoj, ekstarinte malantaŭ la avino, komencas sinklinadi kaj paroli:

— Estu benata, Sinjoro de la mondo, pro tio, ke Ci ne kreis min sklavo aŭ idolano!

— Estu benata, Sinjoro de la mondo, pro tio, ke Ci kreis min viro!

Kaj plue li parolas la matenan preĝon, kiun pro kompatato al la malriĉa, neglektita infano lernigis lin instruita Ŝimŝel, patro de lia kora amiko, malgranda Mendele.

Klarigoj: ¹⁾ Ĥaita — juda, virina nomo. ²⁾ Ĥaĉjo — karesa formo de la juda vira nomo Ĥaim. ³⁾ Jarmulko — subĉapeto portata de ortodoksaj judoj. ⁴⁾ Bobe — judlingve avino. ⁵⁾ Sejne bobe — bela avino. ⁶⁾ Fiŝele — jude liŝeto.

MINACAS KRIZO!

(Daŭrigo kaj fino).

„Ĉiam principe, ĉiam nur principe, neniam konkrete decidis kaj promesas la ministroj“ diris al mi iu esperantistino dum varŝava kongreso en 1927. Tute trafa rimarko. Sed kial tiel okazas? Ĉu la ministroj povas alimaniere promesadi? En konstituciaj ŝtatoj ili dependas de la opinio de la loĝantaro. Ĉu la loĝantaro postulas enkondukon de Esperanto en la lernejojn? Ne. Do kial ministro, reprezentanta la opinion de tiu-ĉi loĝantaro povus konsenti alimaniere ol nur „principe“. Tiu-ĉi momento estis eble la kaŭzo, pro kiu la agado de dro E. Privat ne donis fine tiajn rezultojn, kiel oni postulis de ĝi kaj esperis.

Aperas nova demando. Kiamaniere instigi la loĝantaron, kiamaniere „eduki“ ĝin por ke ĝi ekpostulu instrui esperanton en la lernejoj? Sen tio-ĉi ni ĉiam dependos de la kapricoj de diversaj diplomatoj, kiuj ĝenerale ne kredas al ni kaj ne bezonas kredi. Kial okupiĝi pri esperanto, se oni ne estas devigata okupiĝi pri tiu-ĉi problemoj, eble tre grava kaj bela, sed ne urĝa. Jen la mistero de „principeco“ de ministraj konsentoj.

La proponon pri eduko de grandaj masoj por akcepti nian ideon mi konsideras kiel unu el demandoj de unua kaj ĉefa graveco. Jen, kion tute trafe rimarkis H. Schneider el Pluen (Heroldo de Esperanto, nro 533, 31 januaro 1930). „Oficiala granda Esperanto-organizo faras petskribon al komerca lernejo, ke oni enkonduku la instruadon de Esperanto. La direkcio demandas pro tio la komercan ĉambron. La komerca ĉambro demandas aron da firmoj, ĉu ili deziras, ke la junuloj kunalportu de la lernejo la scion de Esperanto, ĉu la firmoj jam havas bezonon de Esperantoscio, ĉu Esperanto-leteroj jam alvenis ktp. La res-

ponto: Ne. La efiko: la instruado ne povos okazi". Prave do konkludas H. Schneider: „de la starigo de bezono dependas la enkonduko en la lernejoj de esp.”.

Jen la respondo principe la sama en kabinetoj de lernejestroj kiel en kabinetoj de ministroj kaj ŝtatestroj. Ambaŭ „principe” estas por, sed nur principe. Unuvorte vera „blinda ciklo”: oni ne enkondukas esperanton en la lernejoj, ĉar la loĝantaro ne sentas bezonon de ĝi, kaj la loĝantaro ne sentas bezonon de esperanto, ĉar oni ĝin ne instruas en la lernejoj, sed nur en grupetoj. La malsupro ne lernas ĝin, ĉar la supro ne enkondukas ĝin, kaj la supro ne enkondukas ĝin, ĉar malsupro ne postulas sufiĉe laŭte.

Sed kiamaniere starigi la bezonon? H. Schneider kaj multe da aliaj samideanoj respondus certe: samideanoj! postulu ĉe firmoj la varojn esperante. Bona ideo! Sed ni ne trotaksu ĝin! La esp. leteroj antaŭvideble ne estus tro multaj. Ilia procento perdiĝus en la pligrandeco de leteroj skribitaj per modernaj lingvoj. Krom tiu-ĉi vojo, cetere bona, mi vidas bezonon de organizo alia.

* * *

Ni ne havu jam iluzion, ke ni sukcesos per simpla prelegado pri esperanto, ĝia belsoneco, boneco, homaraneco, pri etika flanko. Tiu-ĉi periodo pli-malpli forpasis malreveneble: „ni jam aŭdis antaŭ milito kaj scias pri tio, sed se en tiu-ĉi esp. estus io grava, ĝi jam delonge estus venkinta”. Skribi pri la kursoj, tiel nomatan „kronikon esp.” ankaŭ ne multe helpus. Tio-ĉi ne interesas neesperantan publikon. Ĉio, kio estis por fari, estas jam farita. La opinio neesperanta estas jam sufiĉe saturita per la prelegoj pri esperantismo pendanta en aero. Nune oni devas ĝin informi iom pri la esperantismo sur la tero. Jam pli-malpli ne gravas, ĉu ni havos ankoraŭ kelkajn novajn adeptojn, ĉu ne. Tio estus jam por la progreso pli-malpli seninflua. Temas pri organizo de bezonoj. La masoj devas postuli esperanton.

* * *

Oni do devas komenci organizi la opinion publikan favore al esperanto. La vojo al tio gvidas tra sekvantaj dornoj kaj kratagoj, post kiuj oni tamen elmarŝas je tratita kaj bone asfaltita strato:

Agado Faka Enlanda. La socio konsistas el diversspecaj fakuloj, el kiuj ĉiu enkreŝkas enpere de iu organizado en la ŝtaton. Sekve ni havas kuracistojn, inĝenierojn, instruistojn k. t. p. Ni iru al ili kaj propagandu ne la lingvon nur, sed la ideon de Interŝtata Akordo Esperanta laŭ jena modelo:

„Estus por ni tre agrable, se Vi, Sinjoroj, bonvolus ĉiuj eklerni tiun-ĉi facilan lingvon kaj uzi ĝin en internaciaj rilatoj de Via societo. Ni tamen bone scias, ke Vi ĉiuj disponas por tiu-ĉi celo nek per sufiĉe da tempo, nek da emo, nek da pacienco. Tial ni proponas al Vi ion, kio kostos Vin nek monon, nek laboron, nek riskon, tamen estos grava en ĝiaj sekvoj. Ni proponas nome al Vi, ke Vi voĉdonu por jenaj rezolucioj:

La (nomo de faka organizado) turnas sin al (nomo de landa Esperanto Asocio) kun la peto enskribi ĝin sur la liston de la societoj, asocioj, institutoj k. t. pl. subtenantaj la projekton de Interŝtata Akordo Esperanta.

Se per tiu-ĉi vojo oni kolektus en la tuta lando la subskribojn de organizaj fakaj kiel subtenantaj la Akordon, tiam la sinjoroj ministroj kaj diplomatoj ne decidus nur „principe” timante la opozicion de la loĝantaro ne orientiĝinta en la demando, sed estus certaj, ke ilia propono estus favore akceptita. Ili farus nenion kontraŭkonstitucion. Malantaŭ ili estus organizita publika opinio.

Faka Agado Interŝtata. Estas facila por antaŭvido, ke ĉi-supra vojo, kvankam principe pli zorgema, ol la agado dum la epoko 1922—1928, kiam ĉio limiĝis je diplomataj preparoj de Centra Komitato kun sinjoroj ministroj, povas trovi pli multe da komplikoj ol la antaŭa. Antaŭ ĉio diversaj organizadoj, al kiuj ni nin turnos kun la propono pri subtenado, movos la ŝultrojn kaj respondos: „Tio-ĉi nin ne tuŝas. Ni ja ne konas esperanton (eble ĝi estas grava problemoj), kaj ni sentas nek la devon nek la neceson okupi nin pri tiu-ĉi problemoj”. Kaj denove ili estos „principe” por ĝi, sed kiam temos pri konkreta subteno, ili nenion faros kaj pri nenio decidus.

Kiamaniere rompi tiun-ĉi malfacilaĵon, ĉar ja estas maleble devigi homojn okupi ilin pri la problemoj, se ili por ĝi havas nenian emon?

La vojo estas jena: Ciu landa organizado faka eniras la pli larĝan organizadon internacian. Oni do devus por internacia kongreso de tiuj-ĉi fakuloj proponi rezolucion:

La (nomo de fako) kongreso internacia alvokas la naciajn aŭ landajn organizaĵojn de (la nomo de fakaj landaj organizaĵoj), ke ili turnu sin al naciaj (la nomo de naciaj) — Esperanto Asocioj kun la peto enskribi ilin sur la liston de la societoj, asocioj, institutoj k. t. pl. subtenantaj la projekton de Interŝtata Akordo Esperanta.

Se tiu-ĉi rezolucio estus akceptota dum universalaj kongresoj, tiam la naciaj organizaĵoj havus la taskon pli facilan, ĉar je movo de la ŝultroj de iliaj membroj, kiam temos pli alpaŝo de naciaj organizaĵoj al la Akordo, ili povus citi la samflakan internacian rezolucion de la kongreso.

Porkongresa rezolucio. Sed facile oni povas antaŭvidi, ke tio-ĉi, kion oni pene realigus en unu ŝtato, tio-ĉi tiom pli malfacile estus realigebla dum kongreso ĝenerala, kvankam en alia okazo eble pli-facila. Kiu subtenos la kongresan rezolucion? Super la kongreso ne estas iu pli supera instanco. Sed la kongreso konsistas el organizaĵoj naciaj. Sufiĉos, se kelkaj organizaĵoj naciaj en diversaj landoj interkonsentinte reciproke elpaŝos kun koncerna propono al kongreso universala. Inter kelkdekaj ŝtatoj de nia globo ĉiam kelkajn oni povus trovi. De ili ni komencu! La modelo de rezolucio porkongresa:

La (nomo de landa faka organizaĵo) turnas sin al (nomo de ĝia centra organizaĵo enlanda) kun la peto, ke ĝi metu al (nomo de internacia faka organizaĵo) la tagordo de la internacia kongreso proponon akcepti rezolucion (teksto ĉi-supra).

Kion tamen fari por kapti tiujn-ĉi kelkajn organizaĵojn, kiuj komencos? Kompreneble oni povas komenci de informa prelego, kurso k. t. pl. Vojo konata kaj ordinare uzata. Sed flanke de ĝi oni povus sin apogi je la rezolucioj jam ekzistantaj, favoraj por esperanto, jam presitaj, sed ne kolektitaj sub la sama bindilo. Ili nenion diras pri tiuj ĉi ideoj, kiujn mi tie-ĉi disvolvas, sed rekomendas nur la lernadon de esp. Sed kiom pli-facile estas trairi de la rezolucio postulanta la aferojn pli malfacilajn (la ellernon de esp.) al rezolucio postulanta multe pli facilan aferon (subtenon de la Akordo). Kompili tiun-ĉi helpan verkon povus multe da samideanoj en diversaj landoj kaj unu eldoni.

Bulteno de agado. Necesa estas do antaŭ ĉio: 1) la vekigo de esperantistoj mem kaj ekkompreno, ke la ĝisnuna agado, sen plikompletigo de ĝi per novaj rimedoj gvidos al stagnacio, 2) akcepti kiel la direktivon de plua propagando la novajn vojojn, kiuj mi montras kaj formatigo de enlandaj komitatoj por realigi tion-ĉi, 3) centra informa kaj informata komitato, kiu gvidus la tutajn, 4) bulteno minimume ĉiunmonata sub titolo „Interŝtata Akordo Esperanta“, kiu presus la liston de rezolucioj, kiuj estus informilo de tio-ĉi, kion jam oni faris kaj kio estas por fari. El ĝi ni ĉerpos la materialon por plua agado.

Periodo de „ĝenerala ofensivo“. Post kelkara preparo de la plano pere de rezolucioj subtenantaj porkongresaj, kongresaj ni povas kviete zorgi pri realigo de rezolucio fundamenta de la Akordo mem. Kiu ŝtato komencos estas sen-signifa. Pri tio-ĉi momente ni ne zorgu. La tempo mem montras, kion fari pluen.

Mia rolo. Oni havu nenian iluzion, ke la ĉi-supran planon oni povus realigi per la laboro de unu persono. Unu persono povas ĉion gvidi kiel interligilo kaj interinformilo, sed la laboro povas kaj devas esti nur komuna. Mi volis nur veki la dormantan esperantistaron, kiu „paŝo post paŝo, post longa laboro“ rektavoje marŝas al stagnacio. La ĝisnunaj societoj esp. disfalas, sed neniu el ni priploros ilian malaperon kaj nian transloĝigon al tiom da le nejoj, kiom multenombraj ili estas en la ŝtatoj. La plano estas preta. Ni laboru por ĝi. Mi metas ĝin al publika diskuto. Mi ne promesas respondi al ĉiu letero kaj artikolo, ĉar por tio-ĉi mi havas nek tempon nek monon, sed mi promesas respondi per sinleza artikolo en la gazetaro. La aferon gvidu kaj mastrumu Vi, samideanoj, mem!

Dr. Antoni Czubryński.

HINDA SAMIDEANO EN POLUJO.

Jam tuta monato pasis ekde momento, kiam hinda samideano sinjoro Lakshmiswar Sinha la 27-an de aprilo transpasis la limon de Polujo. Dum tiu mallonga tempo s-no Sinha prelegis 22 foje en 11 urboj de Polujo. Prelegoj okazis en Nowogródek, Baranowicze, Nieswież, Białystok, Ostrołęka, Grodzisk, Warszawa, Łódź, Toruń, Chelmino, Bydgoszcz, Warszawa. En ĉiuj urboj prelegoj tre sukcesis: ekzemple en Nieswież partoprenis ĉ. 380 pers., en Łódź ĉ. 400 pers., Toruń ĉ. 600 pers. en prelego. En Warszawa okazis 8 prelegoj aranĝitaj plejparte

de klerigaj kaj kulturaj societoj. Generale ili elvokis grandan ekinteresiĝon kaj multaj landaj kaj urbaj gazetoj, antaŭe kontraŭaj al esperanto detale raportis pri vizito de s-ro Sinha. Ĉiujn prelegojn partoprenis ĉ. 4.400 personoj. Akademia Esperantista Rondo — organiza centro de vojaĝo de s-ro Sinha en Polujo — Warszawa, Nowy Świat 21, poŝteka konto 25353 — dankas al ĉiuj ĝisnunaj organizintoj de Sinha-prelegoj kaj petas pri nepra atento je niaj cirkuleroj (statistiko, gazetteltranĉaĵoj, paĝoj k. t. p.).

RAPORTETO PRI LA VIZITO DE PROF. BUJWID EN HOLBÄK.

Dum 2 tagoj Prof. Bujwid estis en nia malgranda urbo; ni ĝojegis, kiam li alvenis el Kopenhago la 12-an de aprilo, sed ni malĝojegis, kiam li la 15-an matene forlasis nin, veturonte al Aarhus. Li gajnis la korojn de ni ĉiuj, kaj certe li sukcesis dum sia mallonga vizito ŝanĝi la publikan opinion pri Esperanto. La loka gazetaro intervjuis lin pri Esperanto kaj pri Polujo, kaj dum tuta semajno oni preskaŭ ĉiutage skribis pri li kaj Esperanto. Senlace li vizitis ĉiujn lokojn, kien oni invitis lin pro lia fama nomo. Li sub gvidado de la lernejinspektoro rigardis la publikan centran lernejon kaj — gvidita de la ĉefkuracisto — la departamentan malsanulejon kaj punlaborejon. Li laŭ invito trinkis teon ĉe la provincestro Saxild kaj ludiĉis en la punlaborejo kune kun provincestro, ĉefkuracisto, aliaj kuracistoj kaj la inspektoro. Post tiu ludiĉo li invitis de lia barona moŝto Zylphen-Adeler vizitis kune kun kuracistoj kaj aliaj faman mezepokan kastelon „Dragsholm“.

Cie Prof. Bujwid gajnis simpatian al Esperanto. En unu vespero li en granda salonego paroladis antaŭ preskaŭ 200 personoj pri Polujo. Antaŭ la parolado ludis polan muzikon la ĉefa samideano Dro Zombat Zombattalva en Praha. Estis brila vespero. Interese rakontis nia kara gasto pri sia kara patrujo; ni sentis lian varman amon al ĝia glora historio kaj al ĝia nuna loĝantaro. Fine li montris bonegajn lumbildojn, kaj la aplaŭdo ne volis ĉesi. Tradukis danlingven la prezidanto de la klubo. La duan vesperon Prof. B. pasigis en ĝesamideana rondeto en la klubejo. Kiel aminda avo li sidis ĉe unu flanko de longa tablo kaj ni, la ĝejnuloj, sidis aŭskultante lin pri la venonta Krakova Kongreso. Vere ni ĉiuj ekamis tiun bonkoran idealan homon, kaj, se vizitos la kongreson eble 4—5 personoj el nia rondo, tiam unu kaŭzo estas certa, ke oni volus revidi nian aveton.

Multaj ĝeamikoj en Holbäk ame pensas je la kara pola gasto.

H. H.

SCHERER EN POLLANDO.

Kiel ni jam konigis en la lasta numero de „P. E.“ la konata mondvojaĝanto s-o J. R. Scherer venos Pollandon. Lastatempe venis komuniko de I. C. K., kiu transdonas al ni aranĝon de la vojaĝo, sed en pli konvena tempo. La vojaĝo de s-o Scherer okazos antaŭ la Kongreso en la tagoj de 15-a ĝis 31-a de julio kj.

Por starigi planon de la vojaĝo ni turnas nin ankoraŭfoje al grupoj, kiuj volas aranĝi prelegojn de s-o Scherer, ke ili senprokraste interrilatu kun ni. Rapida starigo de la vojaĝplano estas necesa pro ĝia konigo al I. C. K.

Por faciligi senperan interrilaton ni petas konigi al ni nomon de la persono, kiu estas rajtigita trakti kun ni.

Ĉiujn skribaĵojn pri tiu ĉi afero bonvolu direkti al jena adreso: J. Alfus, Kraków, ul. Słoneczna 31.

Ekzekutiva Komitato de P. E. D.

POLLANDA KRONIKO.

BIALYSTOK. La 13-an de marto okazis la daŭrigo de la ĝenerala kunveno de membroj de Zamenhofa Esperanta Societo. La membroj post vigla diskutado elektis jenan novan komitaton: Prez. J. Sapiro, Viceprez. Dro S. Datner, sekret. J. Dubiński, kasisto G. Gutman, mastro W. Osowicki, kandidatoj: M. Dargużański, kaj W. Popow. En la Revizian Komisionon estas elektitaj: N. Szturmakiewicz, I. Tynowicki kaj Z. Zonszajn. La Komitato decidis pro nunjara multa

laboro voki al konstanta kunlaboro la kandidatojn. — Fondiĝis ĉe la Societo Kultura Rondo, kies tasko estas aranĝi literaturajn vesperojn, ekskursojn k. a. Tiu Rondo okazigis literaturan juĝon pri la verko de Edmond Sas s. t. „Margareta Kader“.

La 31-an de marto n. j. alvenis nian urbon la fame konata hinda Esperantisto S-ro Lakshmiwar Sinha. Lin akceptis ĉe la stacidomo multa samideanaro kun la Komitato. Vendrede la 3-an de aprilo n. j. la gasto havis prelegon por esperantistoj en publika salono je temo „Moroj kaj kutimoj en Hindujo“. La prelego estis sen nacilingva traduko. Aŭdis ĝin ĉirkaŭ ducent personoj. Post la prelego S-ro Sinha kantis bengalajn kantojn. La ĉeestintaro ravita de la belmeodiaj kantoj, longe aplaudadis. — Lunde la 6-an de aprilo nia societo aranĝis duan prelegon de S-ro Sinha kun judlingva traduko en la salono de „Linus Hacedek“ je la temo „Hindujo iam kaj nun“. Post la prelego estis montrataj lumbildoj. La prelego tre sukcesis. Ĉeestis ĉirkaŭ ducent personoj. — S-ro Sinha faris viziton al la urba starosto s-ro Jan Mieszkowski. La starosto, kiu estas prezidanto de Societo de literatur- kaj artamantoj, multe interesiĝis pri la gasto kaj esprimis sian bedaŭron pro neebleco aranĝi nun pro paskofesto prelegon de s-ro Sinha kun pollingva traduko por membroj de lia rondo. Tiu prelego estos aranĝita dum la reveno de s-ro Sinha post fino de lia nuna vojaĝo tra Polujo. Li estis tre kontenta de la vizito de s-ro Sinha kaj faris al li reviziton. Ankaŭ S-ro Sinha vizitis la Urban Bibliotekon kaj legejon, kie li interesiĝis pri tradukoj el Hinda literaturo. Tiujn li trovis sufiĉe multe, kio tre ĝojigis lin. S-ro Sinha donacis al la Biblioteko siajn Esperantajn verkojn. — La 7-an de aprilo nia Societo aranĝis honore al la gasto publikan balon, pure esperantan. Post la koncerta parto okazis dancado. Dum tiu vespero la Komitato de nia Societo aranĝis adiaŭan bankedon dediĉitan al nia gasto. Post tiu balo, daŭrinta ĝis maleno, multa samideanaro akompanis s-ro Sinha al la stacidomo kaj kore lin adiaŭis ĉe forveturo. — La 14-an de aprilo okazis en nia societo memorespero dediĉita al la mortotago de dro Zamenhof. Parolis pri la meritoj de nia Majstro Prez. s-ro J. Sapiro, pri la tago de originala literaturo, sekret. s-ro J. Dubiński. Deklamis verkojn de J. Baghy s-ro M. Darguzański.

BYDGOSZCZ. En aprila monata kunveno de la loka Societo Esperanto la esperantistaro solene memoris la 14-an datrevenon de la Zamenhofa mortotago. Kortuŝe parolis pri la modesta geniulo s-ano Edmund Fethke. Deklamis la 8-jara Jan Nowak (La Majstro mortis — de Baghy) kaj Heinz Reinhold memverkitan „Lia penso restis“. Krome beligis la vesperon per violonludo de du komponaĵoj s-o Donarski, fortepiane akompanata de s-o Magnus. La 23. de aprilo okazis la esperantlingva lumbildparolado de la hindo, prof. Sinha. Kiel tradukanto pollingva funkciis prof. Sygnarski. La aŭlo de la ŝtata Gimnazio Klasika estis plenplena. Oni kalkulis minimume 400 personojn. La morala sukceso por nia movado grandega. Oni ebligu estonte pli ofte al ekste: kontinentaj s-anoj viziti Eŭropon por propagandparoli.

KRAKÓW. La 7-an de majo aranĝis Pola Esp. Klubo „Vivan gazeton“, kiun aŭskultis ĉ. 150 personoj. Parolis s-oj: prof. Bujwid, dir. Tor, s-ino Barbarszewska, dro Wiewiorowski, dir. Kuhl, s-ino Kostecka. Kiel „konferencanto“ funkciis s-o Hodakowski.

LUBLIN. 27. IV. Alveno de hinda samideano S-ro Lakshmiwar Sinha akompanita de S-ro Staciestro K. Bienkowski kaj S-ro E. Pajewski de Dęblin. En atendejo okazis salutparoladoj: S-ro Cz. Pruski, F-ino C. Reznik, S-ro M. Klimowicz, S-ro A. Zorkraut, F-ino Jadzia Pruska (8-jara), prof. K. Jubel kaj S-ro Dro J. Mędrkiewicz. — 28. IV. En Katolika Lublina Universitato okazis tre interesa prelego de S-ro L. Sinha. Malgraŭ nesufiĉa reklamo, la prelego kolektis multenombro — por nia urbo — aŭskultantaron (ĉirkaŭ 300 p.) kaj pro absoluta manko de lokoj en salono, multaj gastoj devis stari en koridoro. Senripoĉan tradukon je pola lingvo faris D-ro J. Mędrkiewicz. Prelego daŭris de 7 ĝis 10. horo vesp. Preleginto plene konkeris aŭskultantaron kaj vekis en ili grandan interesiĝon por Esperanto. — 29. IV. En du belaj ĉambroj de kafejo „Warszawska“ apud ĉefstrato Krak. Przedm. 60. okazis esperantista tekunveno, antaŭ kies komenco oni hore ekkantis himnojn: polan nacia „Jeszcze Polska nie zginęła“ kaj esperantan internacian „La Espero“ — Slovaka ĵurnalisto. S-ro J. Kasiczky intervjuis S-ro Sinha. Krome okazis kelkaj belaj paroladoj: de S-ro St. Tyszkiewicz, S-ro J. Kasiczky, S-ro Dro J. Mędrkiewicz kaj de S-ro Cz. Pruski. Post bela parolo de S-ro L. Sinha kaj ekkanto de nacia hinda himno kunveno finiĝis noktomeze. — 1. V. En urbĝardeno okazis komuna fotografiĝo kun S-ro L. Sinha.

Posttagmeze aŭtomobileskurso al historia batalkampoj Jastków kaj vizito de interesa spektaklo en cirko de fratoj Staniewski. — Du lokaj gazetoj „Ziemia Lubelska” kaj „Lubliner Tagblatt” aperigis longajn artikolojn pri L. Sinha. —

LWOW. La 14-an de aprilo okazis en nia Societejo solena memorfesto de la Majstro. Dro Fels skizis la vivon kaj ideon de Dro Zamenhof kaj alvokis ĉiujn, fervore flegi Esperanton kaj ĝiajn idealojn. Dro St. Zeusmer havis paroladon „Pri la vivo de nia Majstro”. Poste sekvis deklamo de S-ro Janczer kaj de ĉarma knabineto Anita Litwakówna. Ĉeestis multaj gastoj, antaŭ kiuj oni faris varman propagandon por la 23-a Universala Kongreso en Kraków. Nuntempe gvidas kursojn niaj fervoraj samid. F-ino Nadel, S-roj Lewicki kaj Sapiro.

ŁOMŻA. Antaŭ du monatoj fondiĝis nova Esp-grupo, konsistanta el dek gelernantoj en la labrista societo „Bund”. Post monato la kurso estos finita kun bona sukceso. Gvidas del. de UEA s-o Perelman.

ŁÓDŹ. La 18. kaj 19. de aprilo gastis en nia urbo Lakshmiwar Sinha, veninta je invito de Lodza Esperanto Societo, kaj dufoje prelegis. La unuan prelegon por vasta publiko kun pola traduko partoprenis ĉ. 500 personoj. La dua prelego okazis nur por esperantistoj kaj aŭskultis ĝin ĉ. 200 personoj. La Hindu vekis grandan intereson; la loka gazetaro aperigis artikolojn kaj intervjuojn.

WARSAWA. Ekzistanta de 3 jaroj Esperantista Rondo ĉe „Bratnia Pomoc” de Państwowa Szkoła Drogowa, longe protektata de la lerneja direktoro ing. Wrzosek, ĉiam pli kaj pli disvolviĝas. Direkto de la lernejo aĉetadas la librojn por biblioteko kaj abonas jam 4 esperantaj gazetojn. 15-persona ĉi-jara kurso baldaŭ finiĝos. Per sia 5-lampa moderntipa radiaparato ofte oni aŭskultas Esperanto-aŭdigojn. Kelkaj membroj de Rondo partoprenos la XXIII en Kraków.

En Juda Landkonema Societo komenciĝis nova kurso gvidata laŭ la Ĉemetodo de f-ino L. Zamenhof. Generala afergvidanto estas s-o redaktoro O. Ber-man, kiu en tiu ĉi societo prelegis pri utiloj de Esperanto en vojaĝoj.

23-a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO.

Kraków 1—8 aŭgusto 1931.

OFICIALA BULTENO.

20 MAJO 1931.

Adreso: Universala Kongreso de Esperanto, Kraków, Lubicz 34, Pollando. **Kotizo:** Zł. 44.—, **Helpkongresanoj** kaj **Studenta junularo** Zł. 22.—, **Infanoj** ĝis 14 jaroj Zł. 11.—, **Blinduloj** ne pagas kotizon.

Pagmaniero: Per poŝtĉeko, poŝtmandato, bankĉeko, monbiletoj en registrita letero. — Plej malmultekosta pagmaniero estas pere de Pola Poŝtsparkaso al nia konto: 23. Universala Kongreso de Esperanto, Kraków, Nro. 410975. — Tia transpago estas ebla el: Austrio, Belgujo, Ĉeĥoslovakujo, Danujo, Francujo, Germanujo, Italujo, Jugoslavio, Latvio, Nederlando, Svedujo, Svisujo. — Demandu pri tio en via poŝtoŭficejo. — Kongresa banko estas: Bank Gospodarstwa Krajowego, filio Kraków.

Garantia kapitalo: Ni petas deklari bonvolan sumon por kovro de eventuala deficito. — Gisnunaj deklaroj: J. Glicenstein: Łódź, Zł. 10.—, „Konkordo”, Warszawa, Zł. 50.—, Sumo Zł. 60.—.

Donacoj: Pluaj enpagoj: A. Upmann, Berlin, Zł. 2.—, Prof. Loth, Warszawa, Zł. 1.—, „Konkordo”, Warszawa, Zł. 25.—, W. Duregger, Traunstein, Zł. 4.44. Tuta sumo Zł. 159.84.

Blindula kaso: Por ebligi al niaj blindaj samideanoj senpagan partoprenon la LKK kun danko akceptas ĉiujn mondonacojn por tiu ĉi celo. Pluaj enpagoj: M. Arabeno, Genova, Zł. 2.61, V. Segrè, Genova, Zł. 2.61, J. Glicenstein, Łódź, Zł. 10.—, Kolekto de Societo Esperanto, Kraków, Zł. 7.—, W. Duregger, Traunstein, Zł. 4.44. — Tuta sumo Zł. 119.66.

Kongresmarko trikolora: Unu folio kun 28 pecoj Zł. 1.—.

Poŝtkartoj ilustr. de Kraków: Albumo kun ok kartoj Zł. 1.—.

Afiŝo kaj flugfolio estas samtempe dissendataj al ĉiuj grupoj en la tuta mondo, sammaniere kiel aliĝiloj.

Loĝado kaj manĝoj: La jam aliĝintoj ricevas koncernajn mendilojn kun maja Nro. de „Pola Esperantisto”. — Ĉelere vidu la detalojn en Bulteno de aprilo.

Fervoja rabato: Pola ministerio de fervojoj konsentis al eksterlandaj kongresanoj 50 proc. rabaton en ĉiuj direktoj dum la daŭro de 3 semajnoj. — Enlandanoj ricevos 50 proc. rabaton dum revena vojo. — Por tiu ĉi celo estas necese liveri al ĉiuj aliĝintoj sufiĉe frue koncernajn rabatilojn, tial kiel eble plej frua aliĝo estas nepre necesa. — Precipe estas tio grava por partoprenontoj de la kurso Cseh.

Ni komunikas, ke kongresanoj trapasantaj Belgion povos profiti el

35 proc. fervoja rabato de kiu ajn belga stacio al Hergenrath, komence de 23. VII. kaj por reveno de Hergenrath al kiu ajn stacio ĝis 31. de aŭgusto. — Ankaŭ 30 proc. rabato por la ir-revenbileto sur la ŝipo Dover-Ostende estas konsentita. — Por akiri tiun ĉi rabaton oni sin turnu al Belga Ligo Esperantista, Antverpeno, Kleine Hondstraat 11. —

Niaflanke ni klopodas akiri ankaŭ en aliaj landoj fervojan rabaton, ĉiukaze ni estus dankaj al enlandaj organizaĵoj esperantaj por tiurilata helpo.

Pasportoj: Ĉiu kongresano devas posedi pasporton, sed polan vizon ricevos senpage montrante kongreskarton.

Fakaj kunvenoj: Krom anoncitaj en aprila bulteno okazos ankaŭ kunvenoj de: Literaturistoj-verkistoj, TEKA, Baha'anoj, Universitataj studentoj. — Tagoj kaj horoj de tiuj kunvenoj estas publikigitaj en Kongresa libro.

Grava peto: Ĉiuj aliĝantoj kaj korespondantoj estas petataj skribi sian nomon kaj adreson tre legeble, prefere per skribmaŝino, kaj ĉiam ripeti la adreson.

PLUAJ ALIĜINTOJ:

83. Steiner Hugo, registara konsilanto, Wien, Aŭstrio.
84. Müller Zygmunt, Dro., juĝisto, Wieliczka, Polujo.
85. Haas Blanka, kuracistedzino, Bielsko, Kolejowa 11, Polujo.
86. Bevan Geoffrey, arĥitekto, Wrexham, Stanley Villa, Britujo.
87. Moxon Gladys H., instruistino, Leigh-on-Sea, Chalkwell, Gardens 6, Britujo.
88. Kodil Charles E., inĝeniero elektrik., Los Angeles, Box 1532, U. S. A.
89. Goodland Roger, Taunton, St. Agnes, Holway Road, Britujo.
90. Bertig Hermine, muzikinstruistino, Kraków, Rakowicka 19, Polujo.
91. Kökeny Lajos, parlamenta stenografo, Budapest, Pongrac-ut. 17, Hungarujo.
92. Kökeny Ilona, edzino, Budapest, Pongrac-ut. 17, Hungarujo.
93. Loth Jerzy, profesoro, Warszawa, Flora 3, Polujo.
94. Spielmann Edvardo Dro., sup. poŝtoficisto, Bern, Gesellschaftsstr. 39, Svisujo.
95. Hüblowa Franciszka, Lwów, Jagiellońska, Polujo.
96. Rosenstock Leon Dro., advokato, Kraków, Stolarska 13, Polujo.
97. Bertig Bronisław Dro., komerca direktoro, Kraków, Bracka 17, Polujo.
98. Fels Izidor Dro., kuracisto, Lwów, Słoneczna 1., Polujo.
99. Janczalik Emil Dro., juristo, Kraków, Dwernickiego 3, Polujo.
100. Alfus József, oficisto, Kraków, Słoneczna 31, Polujo.
101. Tredgold Robert Ralph, solcitoro de juĝejo, London, WC2, Lincoln
inn Fields 9.
102. Watson Levis J. F., pens. majoro, Letchworth, Westholm 12, Anglujo.
103. Wright Isaoe H., inĝeniero, Birmingham, City Road 138, Anglujo.
104. Loth Dro. Emiljan, inĝeniero, Pabjanice, Polujo.
105. Skulina Francisko, lernejestro, Boconovice, p. Jabłonków, Silezio.
106. Dittich Edmund, pens. instruisto, Wien XVI., Wattgasse 20, Aŭstrio.
107. Kudela Anton, juĝeja oficisto, Olomouc, Novosady, Ĉeĥoslovakio.
108. Durrant Ernest D., asekura inspektoro, Woodbridge, Ipswich Rd. Angl.
109. Hasselbach Julius, Pianoagordisto, Berlin, Niemetzstrasse 10.
110. Reiche Eugen, instruisto, Berlin, Stralauer Allee 25a, Germanujo.
111. Halfmann Karl, Krefeld, Forsthaus, Germanujo.
112. Bockholt Gottfried, gravuristo, Krefeld, Marktstr. 141, Germanujo.
113. Toder Ida, f-ino, blindulino, Wien II., Darwingasse 5, Aŭstrio.
114. Lempert Else, f-ino, oficistino, Wien XX., Universumstr. 62, Aŭstrio.
115. Głuchowski Bolesław, Warszawa, św. Wincentego 80, Polujo.
116. Upmann Armin, pianisto, Berlin-Friedenau, Menzel 22, Germanujo.
117. Upmann Margarethe, s-ino, Berlin-Friedenau, Menzel 22, Germanujo.
118. Pearson Clara Howard, s-ino, Carlisle, Brae Head, Anglujo-Skotlando.
119. Balantyne Johano Aleksandro, Carlisle, Woodlands, Skotlando.
120. Balantyne Evelyn, s-ino, Carlisle, Woodlands, Skotlando.
121. Watson H. W., Oxford, Dene Road 89, Anglujo.
122. Warnier Georges, administranto, Paris XVI., Rue Claude Chahu 5.
123. Enthoven Henri M., inĝeniero, Hago, Riouwstraat 191, Nederlando.
124. Enthoven Adriana, s-ino, Hago, Riouwstraat 191, Nederlando.
125. Indra Klaudija, s-ino, Riga, Paŝta kaste 475, Latvio.
126. Edge Marion, f-ino, Richton, School 8, Anglujo.
127. Holt Alice, f-ino, Manchester, Fairfield Ave. 45, Anglujo.
128. Sprušansky Josef, polica inspektoro, Komarno, Župna 18, Ĉeĥoslovakio.
129. Schiebl Hans, poŝtoficdirektoro, Wien XVI., Thaliistr. 158, Aŭstrio.
130. Rosenstock Dr. Stanislav, prokuristo, Zagreb, Boskovicева 36, Jugoslavio.
131. Glicenstein Jakob, fabrikgvidanto, Łódź, Zachodnia 54, Polujo.
132. Popper Hugo, Komercesto, B. Kamnitz, Ĉeĥoslovakio.

133. Kucharz Josef, ĉefmajstro, Lwów, Na Błonie 52, Polujo.
 134. Grodzki Marjan, leŭtenanto, Dęblin, Polujo.
 135. Arabeno Michele, profesoro, Genova, Via Crimea 8, Italujo.
 136. Segré Vittoria, f-ino, oficistino, Genova, Corso Torino 53, Italujo.
 137. Boetcher Frieda, Habelschwerdt, Damaschke 11, Germanujo.
 138. Janicsak Margareto, f-ino, Pesterzsebet, Knezics u. 6, Hungarujo.
 139. West Edgar L., oficiro, Aylesbury, Tring road 61, Anglujo.
 140. West Annie, s-ino, Aylesbury, Tring road 61, Anglujo.
 141. Noble Florence, f-ino, London W. 4, Strauss Rd. 3, Anglujo.
 142. Langton Marjorie, f-ino, London W. 4, Donovan Av. 25, Anglujo.
 143. Schneider Josef, prof. ing., Karlsbad, Ĉeĥoslovakio.
 144. Price-Heywood Brian, studento, Ragaz, Svislando.
 145. Kleinberger Maria, f-ino, oficistino, Budapeŝt, Marten u. 13, Hungarujo.
 146. Parish Donald E., Buffalo, Fordham Drive 109, U. S. A.
 147. Baroch Marie, s-ino, Sl. Ostrava, Ĉeĥoslovakio.
 148. Suzuki Masao, prof. de univers. en Tiba, Japanujo.
 149. Musella Dro. Vincenzo, profesoro, Napoli, Via Ferdinando, Italujo.
 150. Pawelek Henriko, piano agordisto, Petrwald 870, Ĉeĥoslovakio.
 151. Schüren Anton, blindulo, Krefeld, Neuer Linner 43-a, Germanujo.
 152. Weiss Hermine, f-ino, blindulino, Wien II., Darvingasse 5, Aŭstrio.
 153. Kuchel Arno, broŝfaristo, Nowy Sącz, Kazimierza 11, Polujo.
 154. Silbermann Emilia, f-ino, Nowy Sącz, Kazimierza 31, Polujo.
 155. Drechsler Jolanta, f-ino, blindulino, Brno, Schwarzfildgasse 22-a, Ĉ.—S.
 156. Mojziseva Else, f-ino, blindulino, Praha, Bielav, Ĉ.—S.
 157. Henriksen Johannes, oficisto, Holbaek, Villakvarteret 20, Danujo.
 158. Nowakowski Johano, pastro, Mszczonów, Polujo.
 159. Slaats J. A. J., librotenisto, Aarle-Rixtel, Kouvenberg 267, Nederl.
 160. Neuzil Albin, lerneŝtro, Olomouc-Neredin, Ĉeĥoslovakio.
 161. Yecmans Joseph Fr., urbkonsilanto, Darrow in Furness, Oxford Str. Anglujo.
 162. Firth Annie, f-ino, Huddersfield, Marsh, 11, Siringa Str. Anglujo.
- Laŭlanda statistikoj:** Aŭstrio 7, Britujo 34, Ĉeĥoslovakio 12, Danujo 1, Francujo 4, Germanujo 14, Hungarujo 6, Italujo 5, Japanujo 1, Jugoslavio 1, Latvujo 1, Nederlando 11, Saarteritorio 1, Svislando 2, U. S. A. 4, Polujo 58.
- Loka Kongreso Komitato.**

TRIA INTERNACIA PEDAGOGIA KURSO DE ESPERANTO GVIDOTA DE PASTRO ANDREO CSEH EN KRAKÓW.

OFICIALA BULTENO.

Invito. La III-an I. P. K. de Esp. aranĝas la Cseh-Instituto kune kun la urbo Kraków. Tiucele invitis Prezidanto de la urbo, s-o ing. Karol Rolle, pastron Cseh al gvido de la kurso.

Ĝeneralaj informoj. La kurso okazos antaŭ la Universala Kongreso de Esperanto. Partopreni ĝin povos tiel personoj konantaj Esperanton samkiel tute ne konantaj ĝin. Ĉar la kurso estos „pedagogia“, celanta diskonigi mirindan metodon de pastro Ĉe kaj kapabligi por instrui laŭ ĝi Esperanton, plej volonte estos vidataj la profesie instruistaj sferoj kaj personoj instruantaj Esperanton, cetere oni akceptas al la kurso ĉiujn sinanoncantojn.

Programo de la Kurso. La 19-a de julio: alvenado de la kursanoj. La kurso daŭros de la 20 ĝis 31 de julio. (entute 11 labortagoj, ĉiutage 4 instruhoroj matene de la 9-a horo ĝis la 1-a horo). 20 julio (lundo) vespere: Oficiala salut-vespero de la kursanoj en la Urbodomo. Posttagmezoj kaj vesperoj estas destinitaj por diversaj prelegoj, paroladoj, ekskursoj, vizitadoj de la urbo kaj ĝiaj vidindaĵoj kaj aranĝoj celantaj aĝrabligi al la kursanoj la restadon en la urbo.

Grava novaĵo. Plenumante la deziron de multaj interesatoj aranĝas la Internacia Ĉe-Instituto de Esperanto Internacian Seminarion por Ĉe-metodaj Instruistoj, kiu komenciĝos tuj antaŭ la Kongreso kaj estos memstara aranĝo, ne kunligita fikse kun la kurso mem. La Seminario komenciĝos la 29-an de julio kaj daŭros ĝis la 1 de aŭgusto entenante tri vesperojn, dum kiuj oni laboros de la 8-a ĝis la 11-a horo. La 1-an de aŭg. matene de la 9-a horo ĝis la 1-a h., entute do 13 horojn. La programo de la Seminario enhavas prelegojn de s-o Andreo Ĉe pri lia kursmetodo, pri la principoj de la metodo kaj pri la tekniko de la aplikado de la metodo. Konsiloj al la instruantoj. Praktikaj provkzemploj. Raportado de la diverslandaj instruistoj pri siaj spertoj. Diskutado.

Partopreni ĝin povos ĉiuj partoprenantoj de la Inter. Kurso kaj krome tiuj personoj, kiuj oferos 3 tagojn antaŭ la kongreso.

Kotizo por la tuta kurso estas fiksita je 20 zl. Seminaria kotizo estas 8 zl. Kursano paginta la kurskotizon rajtas senpage partopreni en la Seminario. Seminariano paginta la seminarian kotizon rajtas senpage ĉeesti la kurslecionojn en la tagoj 29—31 julio. La monon kaj leterojn oni sendu al la **Sekretario de Univ. Kongreso de Esp. Kraków, Lubicz 34.**

Loĝado kaj manĝo. Ĉi tie validas la samaj kondiĉoj kiel por partoprenantoj de la Kongreso. Bnv. legi koncernajn ĉapitrojn en la kongresbulteno.

Fervoja rabato kaj pasportoj. Ĉi tie ankaŭ validas la samaj favoroj kiel por kongresanoj.

Rapida aliĝo estas necesega, se oni deziras ĉion ĝustatempe ricevi.

Propagando de la kurso. Oni petas ĉiujn Esperantistojn kaj speciale ĝeinstruistojn, ke ili bonvolu disvastigi tiujn ĉi informojn pri la okazonta kurso per la enlanda gazetaro. Aparte atentinda estas la faka jurnalaro instruista. Veku inter tiuj sferoj intereson por la bonega metodo.

Esperantistan kaj pacilingvan gazetaron ni kore petas urĝe represi niajn bultenojn, por tiamaniere helpi nin en nia poresperanta laboro.

Organiza Komitato.

DE LA REDAKCIO.

La Redakcio kaj Administracio de Pola Esperantisto sendas siajn plej koraĵajn bondezirojn okaze de edziĝa soleno de sinjoro Teo Jung, ĉefredaktoro de Heroldo de Esperanto.

Jam la duan fojon ni ricevas sensencan novaĵon. Tiukaze ni ricevis tion el Java (Semarang) de s-ro Liem Tjong Hie Del. de UEA.

Jen ĝi:

„For kun Esperanto.

Nova Pola agado. Varsovio 20 Februaro 1931. La polico de Pilsudski ŝajne trovis novan okupon pro la kaptado de 30 personoj, kiuj estis membroj de Esperanto asocio.

La pola polico malpermesas la lernadon de Esperanto aŭ alia simila lingvo”.

S-ro L. aldonas, ke ĉiuj scias ke Marŝalo Pilsudski estas jam de longe konata simpatiemulo de Esperanto, eĉ protektas la Krakovan Kongreson.

Ni povas deklari, ke tiu ĉi sciigo estas senbaza kaj kiel plej bona pruvo servas la fakto, ke la Univ. Kongreson protektas la Prezidanto de la Respubliko kaj la Registaro.

Kun vera malĝojo ni sciigis pri morto de s-ino Eteleka de Sator, hungarino el Subotica, partoprenintino de la VIII en Kraków. Ŝi estis aĝema esperantistino kaj granda amikino de Poloj. Honoron al ŝia memoro!

KIEL PROGRESAS ESPERANTO?

Al tiu ofta demando la mondesperantistaro donas diversan respondon, kaj kompreneble multaj samideanoj tre ŝatus scii kion aliaj respondas, tramonde. Pro tio, ni invitas ĉiun interesatulon sendi al ni sian personan respondon, por ke, havante multajn, el multaj vidpunktoj, ni redaktu raporton, kiun ni sendos al la eldonantoj de tiu ĉi demando por ĝia eldono kaj tiel ni esperos venigi la rezulton al la respondantoj. Ankaŭ ni sendos leteron kun la raporto al estraro de la Krakova Kongreso; ĉar ni opinias, ke estos valore se la Kongresanoj sciuj pri ĝi kaj per interŝanĝo de ideoj plibonigu ĝin por plua eldono. Por ke ni pretigu la raporton zorge kaj amplekse, ni urigas ke la respondoj estu senditaj al ni kiel eble plej baldaŭ. Kredeble ni ne povos uzi por ĉi tiu Krakova letero ian respondon ricevitajn post la mezo de julio.

Nia adreso:

Esperanto Informo 50 Congress St., Room 80, Boston, Mass., U. S. A.

ESPERANTO-HIMNO SUR NEROMPEBLA GRAMOFONDISKO.

Post multaj klopodoj flanke de UEA kaj Komercista Esperanto-Unio oni sukcesis fine konsentigi unu el germanaj fabrikoj eldoni la diskon kun Esperanto-himno de unu flanko (en plenumo de plena orkestro) kaj de dua flanko ario el opero „Sorĉfluto” de Mozart, kantata en Esperanto. La disko estos farita el plej nova nerompebla materialo kaj aperos plejverŝajne en fino de aprilo k. j. La prezo de la disko estas fiksita por Zl. 9 alfrankite.

Ĉiujn informojn kaj mendojn akceptas solvendisto por Polujo: Komercista Esperanto-Unio, Agentejo Łódź, str. Radwańska 6.

LIBREJA FAKO „POLSKIEGO ESPERANTYSTY”

Kraków, Lubicz 34. Konto PKO 406.660.

poleca bogaty wybór dzieł naukowych, beletrystycznych, propagandowych, samouczków i t. p.

Katalog na żądanie wysyłamy bezpłatnie.

U w a g a !

Obowiązkiem każdego Esperantysty jest rozpowszechniać jedyny miesięcznik w języku polskim, poświęcony wyłącznie propagandzie Esperanta:

„Pomocniczy Język Światowy”.

Pozyskujcie jak najwięcej abonentów, bo od tego zależy dalszy żywot pisma. Abonujcie nie tylko dla siebie ale i dla swoich znajomych, starajcie się, by pismo znajdowało się zawsze do przegłędnięcia we wszystkich czytelnich, poczekalniach, restauracjach, kawiarniach i t. p.

Abonament wynosi tylko zł. 2.40. Możliwy też abonament miesięczny. Wpłaty skutecznie można na konto: „Polski Esperantysta” P. K. O. 406.660.

Adres dla korespondencji: Kraków, Lubicz 34.

SOMERA SURPRIZO

fariĝis por la esperantistaro la verkoj de la fama hungara verkisto

KOLOMANO KALOCSAY

tradukinto de Tragedio de l' Homo, ĉefredaktoro de Literatura Mondo.

Fine de julio santempe aperos la tri verkoj:

Streĉita Kordo originalaj poemoj de la verkisto. Vi trovos en ĝi la plej famajn poemojn: „La patrineco”, „Pala procesio” k. a. 192 paĝa. Bindita P. 6.50 broŝ. P. 4.50.

Rimportreto 55 portretoj de Esperanto-steloj el ĉiuj tendencoj de la movado, kun foto de la „steloj”. 128 paĝa bind. P. 5.— broŝ. P. 3.—

Lingvo, Stilo, Formo. Studoj pri Esperanto. La plej abundaj klarigoj pri la Esperanta versfarado, rimaro, internacia stilo, pri la evoluo de Esperanto verkita de la plej fama nuntempa stilisto. 160 paĝa. bindita P. 5.40. broŝ. P. 3.40.

Al la prezoj aldonu 10 proc. por sendkostoj.

Kiuj mendas ĉiujn tri verkojn kune ĝis la 15-a de julio (ekstereŭropanoj ĝis 1. aŭgusto) ricevas la broŝuritan eldonon anstataŭ P. 12.— por P. 10.— (aŭfrankite), la plejdan eldonon anstataŭ P. 18.60 por P. 15.40 (aŭfrankite).

Por koni pli detale, postulu detalan prospekton.

Rapidu mendi ĉe la eldonejo LITERATURA MONDO. (Bleier Vilmos)

Hungario, Budapeŝt IX. Boráros tér 6. IV. 11.

Grava Turisma, historia, lingvosciencia verko. La esperanta Gvidlibro:

„MILANO KAJ LAGOJ DE LOMBARDIO”

La organizato ITALA TURISMA KLUBO (TOURING CLUB ITALIANO) forta je 400000 membroj, estas unu el la plej potencaj turismaj asocioj en la tuta mondo. El ĝia verkaro estas plej konataj ĝiaj itallingvaj GVIDLIBROJ PRI ITALUJO, kiuj jam disvendigis en nombro de 4 milionoj de ekzempleroj. Paralele, la sama asocio eldonis gvidlibrojn en lingvoj angla, franca kaj germana.

Antaŭ nelonga la Itala Turisma Klubo decidis per interkonsento kun ITALIA ESPERANTISTA FEDERACIO eldoni unuan volumon de kolekto de esperantaj gvidlibroj de Italujo.

Tiu volumo estas gvidlibro pri MILANO KAJ LAGOJ DE LOMBARDIO, belege presita kaj bindita eldono. 112 paĝa, kun 9 kartoj 6 planoj, kiuj estas la plej aktualaj kaj bonaj, kiujn oni povas trovi en simila volumo.

La belega volumo, taŭga por vojaĝo, por studo kaj por donaco, estas akceptebla je prezo de 15 italiaj liroj, ĉe:

TOURING CLUB ITALIANO — Corso Italia, 10 — Milano

ESPERANTO CENTRO — Galleria Vittorio Emanuele, 92 — Milano

TURISMA SERVO DE UNIVERSALA ESPERANTO ASOCIO — 1. Tour

ESPERANTYŚCI!

„KSIĘGA ADRESOWA ESPERANTYSTÓW POLSKI” wraz z „PRAKTYCZNYM INFORMATOREM ESPERANCKIM” już jest na ukończeniu i wyjdzie w końcu maja b. r. Opóźnienie spowodowane zostało wielu dodatkowemi, w ostatniej chwili otrzymanemi adresami od czynnych stowarzyszeń i kół esp. a także różnemi powodami natury technicznej. Za zwłokę tę redakcja abonentów najmocniej przeprasza. Książka będzie natychmiast po wyjściu z druku wysłana wszystkim abonentom — oddzielne zapytywania są więc zbędne.

„Praktyczny Informator” obejmuje następujące dla propagandy Esperanta w Polsce niezmiernie ważne rozdziały:

„Główne argumenty za Esperantem”, „Jak, z czego i gdzie się uczyć Esp.” — wskazówki dla samouków i zaawansowanych. Wykaz wszystkich czasopism esp. — Budowa organizacyjna ruchu esp. Najważniejsze zdobycze Esp. w okresie powojennym i inne. Część adresowa zaś: Adresy wszystkich stowarzyszeń, kół i grup esp. w Polsce oraz około 3500 adresów poszczególnych esperantystów w Polsce, w tem kilkaset ze specjalnemi życzeniami co do korespondencji z zagranicą.

Cena książki do czasu wyjścia z druku zł. 2.—, po wyjściu zł. 3.—, zagranicą 3 fr. szw. (bez przesyłki).

Adres: JAN ZAWADA, Warszawa, M. O. CZERNIAKÓW, ul. Zaciszna 2. Konto PKO. 20845, jak również Adm. „Polskiego Esperantysty”, Kraków, ul. Lubicz 34. Konto PKO. 406.660.

NAJPRZYSTĘPNIEJSZE SAMOUCZKI:

Kompletny podręcznik języka Esperanto	zł. 1.25
Czytanki Esperanckie (dla początkujących)	„ 1.50
Supera Kurso de Esperanto (dla zaawansowanych)	„ 2.00
Słownik (kluczowy) esp.-pol. i pol.-esp.	„ 1.00

są do nabycia we wszystkich księgarniach w Polsce. Przy większem zamówieniu znaczny rabat stowarzyszeniom i kierownikom kursów udziela

Dr. Leopold Dreher, Kraków, Starowisłna 37.

Konto P. K. O. 405.716.

ĈETU TUJ!

La granda, oficiala libro pri la tragedia, nordpolusa ekspedicio de la svedo Andrée en la jaro 1897, kies restaĵojn oni trovis 1930 en la polusa maro —

„PER BALONO AL LA POLUSO”

estas la plej atentinda verko ĝis nun aperinta en Esperanto. Enhavas la taglibrojn de Andrée mem kaj liaj kamaradoj. 416 paĝoj. 115 bildoj. Prezo broŝ. sved. kr. 9.—, bind. 11.50; aŭfranko 0.50.

Eldona Societo Esperanto, Stockholm 1. Svedujo. Poŝtĉeka konto 578.

Poloj ĉetu ĝin ĉe Admin. de „Pola Esperantisto”; prezo zł. 23.60 kun aŭfranko

Konto PKO. 406.660.

NE FORGESU RENOVIGI LA ABONON POR J. 1931!

Pagu la abonon je nia konto PKO 406.660.

Abonu mem kaj varbu novajn abonantojn por la sola esperanta gazeto en Pollando!

Abonula polan propagandan revuon „Pomocniczy Język Światowy”.

żądać cennika rabatowanego.